

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

IX Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2023 року)

Полтава
2023

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**ІХ Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції**

(м. Полтава, 30 листопада 2023 року)

**Полтава
ПУЕТ
2023**

УДК 001:378-053.6(082)

НЗ4

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

Друкується відповідно до Наказу по університету № 166-Н від 07 вересня 2023 р.

Організаційний комітет конференції

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;

Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру;

А. С. Ткаченко, канд. техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в.о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник матеріалів
НЗ4 IX Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 1119 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-454-3

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна та курортна справа», «Економіка», «Експертиза та митна справа», «Інформатика та комп'ютерні науки», «Керівництво та лідерство», «Маркетинг», «Менеджмент і адміністрування», «Міжнародні економічні відносини», «Місцеве самоврядування», «Облік і аудит», «Педагогіка вищої школи», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Публічні закупівлі», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Товарознавство», «Туризм», «Фізична культура та спорт», «Філологія», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Харчові технології та інженерія».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-454-3

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2023

СПІВОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Полтавський університет економіки і торгівлі (Україна)

Львівський торговельно-економічний університет (Україна)

Хмельницький кооперативний
торговельно-економічний інститут (Україна)

Повісланський університет (Республіка Польща)

Євразійський національний університет
імені Л. М. Гумільова (Республіка Казахстан)

Кооперативно-торговий університет Молдови
(Республіка Молдова)

Таджицький державний університет комерції
(Республіка Таджикистан)

Університет національного та світового господарства
(Республіка Болгарія)

ЗМІСТ

БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА БІОІНЖЕНЕРІЯ

Д. Ю. Кондратюк, Л. В. Флока Застосування методів біотехнології в хлібопеченні	37
І. О. Педюра, Л. В. Флока Сучасні біотехнології під час виробництва йогуртів	39
М. В. Спасибожко, Н. В. Гнітій Біотехнології при виробництві безлактозного молока	42
О. О. Ставицький, Л. В. Флока Особливості виробництва органічного вершкового масла.....	44

ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА ТА КУРОРТНА СПРАВА

Д. С. Богачонок, Т. В. Капліна Напрями екологізації підприємств готельного господарства львівського регіону	47
О. С. Богун, Т. В. Капліна Перспективні стратегії розвитку готельно-ресторанного бізнесу	49
V. M. Vitrov, O. V. Volodko State-of-the-art Technological Innovations to Improve Hotel Infrastructure.....	52
В. І. Вовнянко, А. В. Лук'янець Розвиток Event-технологій в Україні	53
Х. О. Ганчук, Т. В. Капліна Стратегічні моделі управління інноваційним розвитком в готелях.....	56
М. П. Даніленко, Т. В. Капліна Підвищення системи управління якістю в готелі	58
А. Ю. Донченко, Т. В. Капліна Підвищення конкурентоспроможності готелю в умовах кризи.....	61
А. С. Загоруйко, А. В. Лук'янець Управління якістю в готельній справі.....	64

С. О. Зубар, Т. В. Капліна Інноваційний розвиток підприємств індустрії гостинності в умовах кризи.....	66
В. І. Іванов, О. В. Володько СММ-маркетинг як засіб підвищення привабливості закладів ресторанного бізнесу	68
У. О. Kalutskyi, О. V. Volodko CHAT-BOT – Simulation of TWO-WAY Marketing Communication	71
Ю. О. Каплонська, А. С. Капліна Впровадження інновацій в готелі Radisson Blu Resort, Bukovel.....	73
О. С. Кірікович, А. С. Капліна Заміські готелі Полтави під час війни.....	76
А. А. Кобулей, Т. В. Капліна Напрями удосконалення мотиваційного механізму управління готелем	79
Д. О. Куст, Т. В. Капліна Штучний інтелект як інструмент підвищення якості обслуговування в ресторанах	81
М. В. Мельник, О. В. Володько Візуальні елементи доступності в готелях відповідно до принципів універсального дизайну.....	84
Yu. A. Mirnichenko. О. V. Volodko Sustainable Innovation in Hospitality	86
Д. М. Наконечна, Б. Я. Полотай «DARK KITCHEN» – особливість роботи в Україні	88
Я. Подоляка, Т. В. Капліна Реструктуризація готельного підприємства, як спосіб поліпшення сталості його функціонування	91
В. І. Покиньюброда, Б. Я. Полотай Особливості розвитку моноресторанного бізнесу	93
С. Е. Репало, Т. В. Капліна Сучасні підходи до оцінки ефективності управління матеріально-технічною базою готелю	96

Д. О. Рога Сучасні тренди інноваційних технологій у сфері гостинності	99
В. А. Скорик, А. С. Капліна Екологічна складова в діяльності готельного комплексу «О Шале»	102
С. М. Скробало, М. К. Турчиняк Історія поширення кави у закладах ресторанного господарства.....	104
Ali Hadla, A. S. Kaplina Human Resource Potential of Ukrainian Chain Hotels, its Reserves	106
К. В. Челова Історія та сучасний розвиток індустрії гостинності в Україні під час війни	109
V. E. Cherepenin, O. V. Volodko International Experience in the Formation of Sustainable Infrastructure of a Hotel Enterprise.....	112
О. І. Шилін, Д. А. Миронов Інноваційний потенціал підприємств готельно-ресторанного бізнесу	114
Ю. Ю. Шмиголь, Т. В. Капліна Система антикризового управління готелем	117
А. І. Шпортко, Д. А. Миронов Методи управління фінансовими ресурсами готельного комплексу.....	120
Я. Р. Шульган, М. К. Турчиняк Крафтові хлібобулочні вироби у закладах ресторанного господарства	123

ЕКОНОМІКА

О. М. Андросюк, О. П. Красняк Рациональне використання природних ресурсів	126
---	-----

В. С. Арнаута, О. П. Красняк Сутність та класифікація соціальних комунікацій.....	129
А. Ю. Афієнко, Ю. В. Пристайко, І. П. Малікова Аналіз фінансових результатів ТОВ «РОЗЕТКА. УА»	132
Т. В. Баярак, О. С. Воронко Електронна торгівля: передумови виникнення та стан в умовах війни.....	135
Ю. О. Берест, О. П. Мульска Виклики для розвитку електронної торгівлі в Україні в умовах нестабільності.....	137
Н. М. Богацька Соціально-економічний зміст соціального підприємства і його вплив на вирішення суспільних проблем.....	140
С. В. Бойчук, О. О. Перепьолкіна Банківський сектор України в умовах війни.....	143
О. Бук, О. О. Перепьолкіна Інноваційний потенціал споживчої кооперації України	146
М. І. Бурдяк, І. В. Томашук Вплив цифровізації на економічний потенціал аграрного сектору	148
А. Вакуленко, Т. Ф. Сидорченко Роль освіти в економічному зростанні.....	151
Y. Verbovyi, V. Stetsenko Functioning of Higher Education Institutions as a Stakeholder Organization.....	154
А. А. Вівчар, О. О. Перепьолкіна Вплив повномасштабного вторгнення на експорт українських товарів	158
Т. О. Войтовік, Ю. В. Терешко Передумови формування інноваційної екосистеми в умовах цифрової трансформації бізнесу	160
Р. О. Гавінський, О. І. Ковтун Критичні чинники формування інвестиційного клімату в АПК України.....	163

А. А. Гетьман, З. М. Гадецька М'які навички бізнес-аналітика	167
Я. О. Гнатюк, О. П. Красняк Поняття соціальних комунікацій у суспільній сфері.....	169
С. І. Горніцький, О. І. Ковтун Безпекова складова проблематики трудової міграції для країн з трансформаційною економікою та економікою, що розвивається	172
Н. В. Дячук, О. П. Мульска Вплив міграції на економічний поступ в Україні в умовах невизначеності.....	175
С. В. Жиликов Вартість інвестиційного капіталу.....	178
А. Г. Заліпуха, Н. О. Масюк Конкурентоспроможність підприємства та шляхи її підвищення.....	181
Я. А. Згура, К. І. Ладиченко Роль технологій у трансформації стратегій ТНК.....	185
Д. С. Іванов, О. А. Іванова Використання інструментарію логістики як способу підвищення ефективності роботи підприємства.....	187
Р. І. Karimov, I. I. Karimov Development of Production Processes at Agricultural Enterprises of the Region	189
Л. О. Козік Конкурентні переваги підприємства та методи і шляхи їх визначення	194
М. С. Копишинська, Н. С. Педченко, О. М. Кудаський Оптимізація міжбюджетних відносин в умовах сучасних реалій України	196
М. М. Костишак, Н. М. Міценко Перешкоди у зовнішній торгівлі України з ЄС	200
П. І. Коцман, Т. А. Піхняк Оцінка ефективності інструментів економічного аналізу в управлінні підприємствами.....	203

К. П. Кравченко, З. М. Гадецька CRM-система ефективний інструмент в роботі бізнес-аналітика	205
А. О. Кузава, Н. М. Богацька Сутність конкурентоспроможності підприємства	208
V. I. Kutsyk, A. A. Shtayura, H. M. Soroka Methods of Providing Innovative Development of the Retailing Trade Network During the Post-war Period	210
В. А. Лець, О. В. Манжура Роль інвестицій у структурній перебудові національної економіки	213
А. А. Личак, О. Р. Приймук Соціально-економічні проблеми підприємств транспорту	216
В. С. Мандибура, Н. М. Богацька Ціноутворення за умов ринкової економіки	219
С. О. Матвєєва Виробнича інфраструктура регіону	221
M. R. Murtazokulov Industrialization and Development of the National Economy of the Republic of Tajikistan with Innovative Technologies	223
I. О. Мозильний, О. В. Манжура Пріоритети структурних реформ в умовах воєнного стану	228
С. О. Москальов, Н. М. Богацька Особливості формування трудових ресурсів підприємства	230
Р. В. Настасяк, О. О. Перепьолкіна Функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану	234
О. В. Новікова, О. В. Манжура Електронна комерція та інтернет-торгівля в умовах цифровізації національної економіки	236
Н. А. Паращук, Н. М. Богацька Особливості формування доходів підприємства	238
А. М. Петрук, О. П. Красняк Зайнятість населення та безробіття	241
О.-М. І. Побута, О. О. Перепьолкіна Забезпечення цінової стабільності в умовах війни	243

В. Д. Повишена, Н. С. Педченко, О. І. Луценко Теоретичні основи формування стратегії розвитку Полтавської області	246
Р. О. Ривак, О. П. Мульська Міграція капіталу в умовах нестабільності: механізми регулювання	250
О. М. Скоп, О. О. Перепьолкіна Інфляційні коливання в сучасній економіці України	253
А. Ю. Слюсар, Н. М. Богацька Мотивація праці як фактор підвищення ефективності під час війни	255
М. І. Стахов, Т. А. Піхняк Економічні потреби суспільства, їх суть і структура	257
В. Г. Ткачук, Т. В. Шепель Вплив війни на енергетичну систему України	260
І. О. Томашук, І. В. Томашук Вплив соціальної сфери на сталий розвиток сільських територій	262
В. О. Чимирис, О. В. Манжура Стан інноваційного розвитку України	264
М. Ю. Шаргородська Зайнятість населення та безробіття	267
О. С. Швидкий, Р. Л. Лупак Пріоритетні напрями трансформації зовнішньої торгівлі України: інституційні та функціональні аспекти	269
А. В. Щаблевська, Н. М. Богацька Принципи планування діяльності підприємства	271

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В. Д. Повshedна, спеціальність Фінанси, банківська справа та страхування, освітня програма «Фінанси і кредит» ФК м-21;

Н. С. Педченко, д-р екон. наук, професор, професор кафедри фінансів та банківської справи;

О. І. Луценко, аспірант, спеціальність Економіка
Полтавський університет економіки і торгівлі

Сьогодні основою економічної стабільності та забезпечення лідерської конкурентоспроможності регіону є інноваційно-інвестиційна діяльність. Тому особливо загостреною постає проблема стратегічного розвитку регіонів на основі актуалізованих підходів, методів та заходів, спрямованих на підвищення результативності інноваційних та інвестиційних процесів в сукупності. Відзначимо, що, формування, розробка або реалізація стратегії розвитку регіону спрямовується на забезпечення сталого розвитку в довгостроковій перспективі. Це значить, що прийняття результативних стратегічних рішень пов'язане з наявністю альтернатив у бізнесі, наявності ресурсів, системи стимулювання та мотивації, пошуку партнерів тощо.

Погоджуємося із твердженням, що інвестиційна політика в кожному регіоні країни, що розвиваються, має свої особливості, обумовлені наступними факторами: економічною і соціальною політикою, що проводиться у регіоні; наявним виробничим, ресурсним, інтелектуальним та іншим потенціалом; географічним розташуванням; природно-кліматичними та іншими умовами, які можуть впливати на інвестиційну привабливість регіону [4, 5]. Тому при побудові стратегії розвитку регіону доцільно формувати інвестиційну політику таким чином, щоб вона враховувала ці основні аспекти.

Враховуючи сучасні тренди екоспоживання та розумного походження з відходами, дослідження екологічної складової при визначенні інвестиційної привабливості також є необхідним. Аналіз екологічної складової під час дослідження інвестиційного розвитку регіону є надзвичайно важливим з кількох причин:

1. Сталість розвитку. Екологічний стан регіону може значно впливати на тривалість та сталість його розвитку.

2. Посилення ризиків. Зміни в екологічній ситуації можуть призвести до значних ризиків для бізнесу та інвестицій. Природ-

ні катастрофи, зміни клімату та інші негативні екологічні явища можуть призвести до перерв у виробництві, збільшення витрат та зменшення прибутків.

3. Репутаційний аспект. Сучасні споживачі та інвестори дедалі більше приділяють увагу екологічній відповідальності компаній та регіонів. Позитивна екологічна репутація може привабити інвестиції, туристів та висококваліфіковані кадри.

4. Законодавчий та регуляторний вплив. Багато країн та регіонів впроваджують чіткі екологічні стандарти та законодавство.

5. Інноваційні можливості. Розвиток «зелених» технологій та підходів створює нові можливості для інвестицій та розвитку. Екологічний аналіз може допомогти ідентифікувати області, де можна впровадити нові технології для зменшення впливу на довкілля та водночас забезпечити прибутковість.

Узагальнюючи, аналіз екологічної складової дозволяє зрозуміти вплив інвестиційного розвитку на навколишнє середовище, визначати ризики та можливості, планувати сталі стратегії розвитку та збереження ресурсів, а також підвищувати репутацію регіону у контексті сталого розвитку.

Екологічний рейтинг є важливим показником для визначення інвестиційної привабливості регіону, оскільки він відображає стан довкілля та рівень його збереження. Він дає системний аналіз основних факторів формування інноваційного потенціалу регіону, оцінює системоутворюючі галузі та обґрунтовує їх вплив на підвищення інноваційного потенціалу регіону [3]. Рейтинг також допомагає виявити сильні та слабкі сторони економіки регіону, визначити рівень інвестиційної активності та оцінити ефективність реалізації інноваційного потенціалу регіону. Крім того, рейтинг може бути використаний для залучення інвесторів, підвищення конкурентоспроможності регіону та забезпечення високих показників соціально-економічного розвитку в рейтингу серед регіонів країни.

Полтавська область стикається з кількома серйозними проблемами, що впливають на її екологічний статус та інвестиційну привабливість:

- 1) сортування сміття, що пов'язано з наявністю великої кількості відходів (їх кількість більш ніж у чотири рази перевищує середнє значення по Україні) та відсутністю сміттєпереробного заводу;

2) знищення природних екосистем, що характеризується відлученням значної території з дикої природи та перетворенням їх на індустріальні фермерства, що негативно впливає на зниження родючості земель та на харчову безпеку;

3) незаконна вирубка лісу, зокрема в Градижській та Новоселівській ОТГ на Полтавщині знищено 5 % і 10 % лісосмуг відповідно, стримувало пилові бурі, запобігало ерозії ґрунту та сприяло врожайності [2].

Звісно повномасштабна війна, що розпочалася у лютому 2022 року кардинально змінила можливості до інвестиційного розвитку регіонів, змістивши акцент на більш пріоритетні потреби в умовах воєнного стану. Як зазначає Дерев'янка А., від початку війни росії проти України пошкоджено, зруйновано або захоплено окупантами щонайменше 412 підприємств та заводів. Більшість із них – великі промислові підприємства, розташовані на сході та півдні країни. Заводи, що вціліли або не зазнали ушкоджень, працюють із завантаженням на рівні 30–50 % від своєї потужності або тимчасово зупинили діяльність. Орієнтовно обсяги викидів від промисловості скоротилися більш ніж на 45 % від довоєнного рівня. Оскільки виробничий потенціал зменшився, викиди від промисловості та енергетики не є основною проблемою для довкілля [1]. Незважаючи на це, у період післявоєнного відновлення доцільно приділити більше уваги інвестиціям в екологічну модернізацію, оскільки на їх обсяг може негативно вплинути відсутність можливості кредитування у фінансовому секторі, безпекова ситуація, спрямування всіх коштів підприємств на збереження вцілілого майна та підтримку персоналу тощо.

Серед рекомендацій щодо удосконалення екологічної політики та інвестиційної привабливості Полтавської області слід виділити наступні:

- створення ефективного моніторингу довкілля, який дозволить вчасно виявляти проблеми та впроваджувати заходи для їх вирішення;
- стимулювання інвестицій у зелені технології шляхом посилення регіональної підтримки ековідповідальних суб'єктів підприємництва;
- залучення громади та експертів при прийнятті рішень з питань екології та інвестицій;

– розширення програм екологічної освіти для громади та підприємств, що сприятиме підвищенню свідомості та відповідальності у сфері довкілля.

Впровадження цих заходів допоможе Полтавській області покращити екологічну ситуацію, залучити інвестиції та зробити регіон більш привабливим для інвесторів і підприємств, сприяючи сталому розвитку та підвищенню якості життя громадян. Полтавська область має потенціал для розвитку інноваційного сектору, однак певні проблеми екологічного характеру гальмують її розвиток. Окрім того, повномасштабна війна змінила пріоритети політики держави, в тому числі і у сфері інвестування.

Список використаних джерел

1. Дерев'янюк А. Дeregуляція екологічного законодавства під час війни та реформи задля європейської інтеграції. URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analytika/> (дата звернення: 06.09.2023).
2. Екологічний рейтинг регіонів України 2022. URL: <https://focus.ua/uk/ratings/504721-ekologicheskyy-reyting-oblastey-ukrainy-2021> (дата звернення: 31.08.2023).
3. Недільська Л. В., Яценко М. С. Інвестиційно-інноваційна складова стратегії розвитку регіону. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2023. № 1(11). С. 15–18.
4. Обиход Г. О., Омеляненко Т. Л. Методичні підходи щодо оцінювання рівня екологічної небезпеки регіонів України. *Ефективна економіка*. 2012. № 10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_10_5 (дата звернення: 06.09.2023).
5. Фінансово-інвестиційні детермінанти регіонального розвитку: монографія / [О. В. Чернявська, С. Г. Міщенко, Н. С. Педченко та ін.]; за заг. ред. О. В. Чернявської. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 386 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/4429/1/224-448.pdf> (дата звернення: 09.10.2023).

Наукове видання

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

IX Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2023 року)

Дизайн обкладинки П. В. Кійченко
Комп'ютерне верстання О. С. Корніліч

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 65.
Зам. № 311/2174.

Видавець і виготовлювач
Полтавський університет економіки і торгівлі
к. 48, вул. Івана Банка, 3, м. Полтава, 36003.
E-mail: pvv.puet@gmail.com.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 7892 від 21.07.2023 р.